

H55

Code no. 2

विश्वासस्थ परिणामः

"अरे त्वं कः ?"

द्वोश्पालकस्य शब्दं मां चिन्तात् उद्बोधितवान् ।

"त्वं किं प्रत्युत्तरं न वदति ?"

"एतत् भवनं स्मेशस्य वा ?"

"आम् ।"

अहम् अन्वयस्त्वस्तब्धः अभवन् । 'येन्नै' इति महानगरे विशालभवनं राजभवनस्य सदृशम् एतत् भवनं स्मेशस्य वा !

"अहं सुदेशः । केरलदेशात् अगतवान् । स्मेशं द्रष्टुं शक्यते वा ?"

"को वा त्वम् ?"

"अहं स्मेशस्य पूर्वसुहृत् भवति । त्वं मम अगमनविवरं स्मेशं वदतु ।"

"आम् । त्वम् अत्र उपविशतु । अहं शीघ्रमेव प्रत्यागमिष्यामि ।"

माम् अत्र उपविश्य द्वोश्पालकः स्मेशस्य समीपम् अगच्छत् । नगरस्य विशालतायां मग्नः अहं

पुनरपि चिन्तायाः प्रवाहे अपतत् । अस्तमय सूर्यः तस्य
श्मन्वर्णेन मम चिन्तायाः अलंकरणेति च ।

* * * * *

पुत्र विद्यालयं संवृत्तानि कार्याणि अंशुना अपि मम
मनासि प्रयत्नति ।

सकदा अध्यापिका पाठनार्थं वक्षां आगतवती ।
तत्र स्मर्य श्लेषाः वक्षां नासीत् ।

" श्लेषाः कुत्र ? " - अध्यापिका मां मम अपृच्छत् ।

" शः जलपानार्थं गच्छति । "

अहम् प्रयुक्तशंभुदत्त । किन्तु याथार्थ्यं तत्र
नासीत् । अहं तत्र अध्यापिकां न अवदत् च । श्लेषाः
मम आत्ममित्रः खलु ।

श्लेषाः पठनार्थं अशमर्थः आसीत् । किन्तु तस्य
परिवारं सम्पन्नम् आसीत् । अहं पठनार्थं शमर्थः आसीत्
किन्तु मम कुटुम्बम् अतीव दरिद्र्ये आसीत् । मम पिता
पञ्च वर्षाणि दुःशतः रोगेन मृत्युमपगत । मम माता अतीव
क्लेशेन ह्येव मम पालनम् अकुर्वत् ।

श्लेषाः स्वर्द्धा वदति - " मित्र विद्वां विद्याभ्यासस्य
आवश्यकं नास्ति । धनमेव प्रधान्यमस्ति । कस्य हस्ते धनम्

Code no: 2

अस्ति सः भवति प्रमुखाः । त्वं शक्तिवान् त्विमापि आवश्यकं
अस्ति चेत् मां पृच्छतु । अहंस्महायं करिष्यामि ।" - इति ।

विद्याश्यासस्थानन्तरं सः तस्य पिता साकं 'येन्मै'
आच्छत् । अहम् सकं नित्यवृत्तिं अन्वित्य सर्वम्
अगच्छत् । किं फलम् ? सर्वेषु धनम् आवश्यकम् । तद्व्यतिरिक्तं
मम माता अपि मृत्युमुपगत । अहं निश्शाजनकः अभवत् ।
मम दयनीय स्थितिं पश्यन् देवावासिनः ममैव सकम् उपायम्
अबदत् ।

" त्वं श्मेशस्य समीपं गच्छतु । सः त्वं सहायिष्यति ।"
अहं नत् उपदेशम् अस्वीकरोत् । श्मेशो विश्वासम् अर्पणं
करोति मधुरप्रतीक्षया साकं "येन्मै" आगतवान् । यत्र मध्यं
मम हृदये मम अचिन्तयत् ।

" श्मेशः निश्चयेन मां स्वीकरोति सहायं करोति च ।"
श्मेशस्य भवन्मम अन्वेषितम् अधिकं समर्थं न आवश्यकम् ।
सः अत्र सकः प्रवास्तुः व्यापारि क्वास्ति ।

x x x x x x

" अहं त्वम् उत्तिष्ठतु ।"

द्वारपालकः पुनरपि मां चिन्तात् उद्बोधितवान् ।

" किं । किमभवत् ।"

"सं कीर्तयन्तु।"

"अथा किमर्थम् ?"

"मुद्राणां चर्या न भवति यथा कुतः पश्यन्तु न भवति ।
अथवा कं चर पश्यन्तु पश्यन्तु स्वीकरोतु।"

एव इदं कथा अधिपतिरथ । अथ निमग्नितेनेव अथ
भवति ।

"एतत् कथं ज्ञायते सं स्वीकरोतु । एव कथं ज्ञायते ज्ञायते ।"
इति अथ सं प्रमाणम् ।

विद्ये बन्धुत्वे निष्ठासमर्पितं जीवितं नास्ति । एतेन
अस्ति । तेषां सर्वं मुद्राः अस्ति । स्वप्रयत्नेन सन्तोषम् अर्पितुं
वेदनाः एव विनियतः । प्रयुक्तं अथ एव प्रकः मुद्रः इति अहं
जायते ।

तद्वत्सरे नभश्च एव विदुश्चलन्त एव हिन्दी ज्ञानं
एव अर्था अफलात् ।

"ये दोस्ती..
इमं नहीं तोड़ते।
तोड़ते इमं मर..."